

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”,
професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, докторска програма
„Организация и управление извън сферата на материалното производство”
на тема „Възможности за усъвършенстване на управленския подход към публичната
собственост в Ливан“

Докторант: ЕДУАРД АМИН ДАУ

Научен ръководител: доц. д-р Кремена Андонова

Изготвил становището: доц. д-р Мария Великова

Настоящото становище е изготвено въз основа на Заповед на Ректора на ВСУ “Черноризец Храбър” № 809 от 31.10.2025 г. за назначаване на научно жури, както и от представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд и справка за наукометричните показатели.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертацията е посветена на значими и актуални проблеми за управлението на публичната собственост в Република Ливан, равнището на ефективност и ефикасност на правителствените политики при управлението на публичните имоти, в контекста на социално-икономическото развитие и изискванията за ограничаване на разходите и повишаване на публичната отчетност. В този контекст дисертационният труд изследва ключови аспекта и потвърждава значими връзки между различни фактори, влияещи върху икономическата устойчивост, финансовите резултати и ефективността на управлението на публичната собственост.

Дисертационният труд е с обем 191 страници и се състои от въведение, основен текст в три глави, заключение, списък с използвана литература, 4 приложения. Основният текст съдържа 22 таблици и 14 фигури. Списъкът с литературните източници се състои от 175 заглавия на английски и арабски език, както и източници от Интернет. Позоваванията са използвани и цитирани коректно.

Във **въведението** се обосновава изборът на темата от гледна точка на нейната актуалност, значимост и практическа приложимост. Обектът и предметът на изследването са определени правилно. Коректно са формулирани изследователският проблем, авторовата теза, целта на дисертационния труд и поставените за решаване задачи. Посочени са ограниченията по изследваната проблематика и използваният научен инструментариум.

Актуалността на дисертационния труд е обоснована правилно, която, според докторанта, се определя от *“предизвикателства, свързани с прозрачността и ефективността при управлението на публичните си активи. Задълбоченото проучване на тези въпроси цели разкриване на сложността при управлението на публичната собственост в Ливан и допринася за по-широкия дискурс относно управлението и използването на публичната собственост, особено при положение, че повече от 52% или 31 907 различни*

имоти в Ливан са заграбени, според доклад на Министерството на благоустройството и Министерството на финансите в Ливан от 2022 г. ”.

Ясно е открит изследователският проблем, който *“произтича от несъответствието между потребностите за реформи на правителствените политики и действителните резултати от управлението на публичната собственост, характеризиращо се с неефективност и неефективност в публичния сектор.”*

По подходящ начин са посочени ограниченията на изследването от гледна точка на времевия, териториалния, теоретичния и методическия обхват на дисертацията.

Методиката на изследването е избрана правилно. Приложени са общи методи като системен подход, анализ и синтез. Емпиричното изследване се основава на събиране на първични данни, чрез използването на разнообразни подходи, като анкети и интервюта.

Структурата на дисертационния труд е адекватна на определените обект и предмет на изследването, поставените цел, задачи и защитаваната теза.

В съответствие с възприетата структура, в **изложението** на дисертационния труд, последователно и логично са предложени коментари, анализи и оценки, отнасящи се до:

1) *Ключови теоретични аспекти на управлението на публичната собственост.* Анализите са фокусирани върху изследване на връзката между управление на собствеността и съвременни управленски подходи, като Нов публичен мениджмънт (NPM) и Добро управление (GG), насочени към гарантиране на ефикасност, ефективност, прозрачност и отчетност в управлението на публичните недвижими имоти. Подчертано е значението на подходите и практиките за управление на публичната собственост в контекста на реформите в управлението на публичния сектор, които са предприети през последните петдесет години в Ливан. Различните видове имоти са проучени и систематизирани въз основа на изведени критерии за класификация. Аргументирана е авторова позиция за необходимост от подобряване на управленските практики на публичните институции (първа глава).

2) *Международния опит и националните измерения при управление на публичната собственост в Ливан.* Проучен е опитът на Обединеното Кралство, Малайзия, Нова Зеландия, Австралия, Канада, САЩ и страни от ЕС. Въпреки наблюдаваното разнообразие, са идентифицирани сходни концептуални принципи на управление на публичната собственост, в прилаганите подходи и управленски практики. Въз основа на установените от докторанта общи сходни черти и различия, установени чрез сравнителен анализ с ливанските практики, са систематизирани поуки, извлечени от техните постижения и недостатъци, които следва да бъдат взети предвид при формулирането на решения за преодоляване на недостатъчно използваните активи в Ливан. Направено е систематизирано обобщение на показателите, които са най-подходящи за измерване на управлението на публичните имоти в Ливан, въз основа на интерпретация на различни авторови гледни точки. Очертани са насоки за моделиране на управленски подход, насочен към развитие на публичната собственост в Ливан (втора глава).

3) *Проектирането и прилагането на методологичен подход за цялостно разбиране за управлението на публичната собственост в Ливан.* Представени са резултати от

експериментално авторово изследване на факторите, влияещи върху ефективността на управлението на публичната собственост. Концептуализирани са предизвикателствата, пред които са изправени основните заинтересовани страни. Обосновани са потенциални възможности за подобряване на управленските решения в тази област. Разработена е концептуална рамка, която структурира оценката на променливите, влияещи върху ефективността и ефикасността на управлението на публичната собственост. Концептуалната рамка е фокусирана върху ключови направления като: структури на управление; стратегически подходи към управлението на активите; използване на публичната собственост; практики за управление на данни; прозрачност и експертиза на мениджърите на активи (трета глава).

Заключението следва логиката на изложението и представя постигнатите от автора резултати.

Приложената справка за наукометричните показатели показва, че кандидатът покрива минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ. Нямам съмнения за плагиатство в представения дисертационен труд. В хода на процедурата не са установени и не са получени писмени сигнал за плагиатство или недостоверност на представените научни данни по смисъла на чл. 4 ал. 11 на ЗРАСРБ.

II. РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Получените резултати пряко кореспондират с поставените в началото цел, изследователски задачи и изследователска теза, а именно:

1) Направена е авторска систематизация на различните видове публична собственост, въз основа на интерпретация на различни изследователски гледни точки и примери от световната практика.

2) Идентифицирани са специфични предизвикателства, както и възможности, които биха могли да повлияят, или понастоящем влияят, върху управлението на публичната собственост в Ливан.

3) Разработена е методология за оценка на състоянието на управлението на публичната собственост в Ливан. Степента на практическа пригодност и осъществимост на разработената методология е експериментално потвърдена чрез набор от хипотези, базирани на предварително идентифицирани фактори, влияещи върху управлението на публичната собственост. Тези хипотези са тествани чрез статистически анализ на данни, получени от анкетни проучвания и интервюта, за да се определят връзките между зависимите и независимите променливи, предоставяйки емпирични доказателства за потвърждаване или отхвърляне на предложените твърдения.

4) Изведени са препоръки, които предлагат приложими стратегии, насочени към справяне с идентифицираните специфични институционални, правни, административни, управленски и политически предизвикателства, установени в управлението на публичната собственост в Ливан.

5) Очертана е “пътна карта” за повишаване на прозрачността, отчетността и ефективността при управлението на активите.

Приемам посочените в автореферата **приноси**, така както са формулирани от докторанта. Приносите са негово **лично дело** и имат характер на **доразвиване и обогатяване на съществуващата теория и практика**.

III. АВТОРЕФЕРАТ И ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Авторефератът отразява релевантно структурата и съдържанието на труда и акцентира върху най-важните моменти, резултати и изводи от изследването.

По дисертационния труд са посочени 3 самостоятелни публикации и една в съавторство, които представят съществени части от труда. Всички публикации присъстват в Референтния списък на НАЦИД.

IV. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДОКТОРАНТА

1) В дисертационния труд и автореферата към него са налице известни неточности, повторения и стилистични грешки.

2) Докторантът би могъл да вложи повече старание при техническото оформление на дисертационния труд и автореферата. Независимо, че авторът е посочил коректно източниците на фигурите и таблиците, съдържащи се в дисертационния труд и автореферата, значителна част от тях са представени чрез екранни снимки, директно копирани от използвания източник.

3) Присъствието на литературни източници от последните пет години (използвани и цитирани) е твърде скромно.

Направените бележки и препоръки не намаляват достойнствата на труда и не се отразяват на положителната ми оценка за него.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното до тук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника към него. Докторантът е открил нерешени и частично решени проблеми, отнасящи се до правните, административните и политическите аспекти на управлението на публичната собственост в Ливан. Направил е аргументирани предложения за тяхното разрешаване.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласува “за” присъждане на образователна и научна степен „Доктор” на **ЕДУАРД АМИН ДАУ** за разработения от него дисертационен труд на тема „Възможности за усъвършенстване на управленския подход към публичната собственост в Ливан“, ПН 3.7 Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство”

м. ноември, 2025 г.
гр. Варна

Изготвил становището:
доц. д-р [Мария Великова](#)